

BÆREKRAFTRAPPORT 2018

Innhold

Dette er bærekraft i NTE.....	4
Våre medarbeidere	6
Frisk hjem fra jobb	8
Utbygging av fornybar produksjon og distribusjon	9
Hensyn til miljø og biologisk mangfold	10
Estetiske hensyn.....	12
Energieffektive løsninger	14
Etikk	16
Sikkerhet for allmennheten rundt våre anlegg	18
Forsyningssikkerhet og produktansvar.....	20
Samfunnsregnskap	22
Vedlegg: Eiendomsskatt 2018.....	30

Dette er bærekraft i NTE

Bærekraft er grunnleggende både for NTE, NTE sine eiere og storsamfunnet. NTE sine eiere, de 23 kommunene i tidligere Nord-Trøndelag, har i sin eiermelding også understreket viktigheten av bærekraft i kapitelet NTE som et samfunnsansvarlig selskap. Vi skal være en pådriver for det grønne skiftet, for en stadig mer fossilfri region. NTE skal tilby våre kunder nye tekniske løsninger, bygge fiberbasert bredbånd og sikre bærekraft i alle prosjekter vi gjennomfører. Bærekraft i NTE bygger på tre mål: Langsiktig verdiskaping – grønn vekst – attraktiv arbeidsplass.

- Langsiktig verdiskaping handler om at NTE skal være en tydelig regional drivkraft for bærekraftig utvikling og verdiskaping.
- Grønn vekst innebærer at vi skal ha god balanse i økonomisk bidrag fra virksomhetsområdene energi, nett og marked.
- Attraktiv arbeidsplass innebærer at vi skal være en foretrukken arbeidsplass for alle som ønsker å være med å skape fremtidens energisystem og bidra til å løse noen av vår tids største samfunnsutfordringer.
- Produksjonsanlegg for lokal, ren og fornybar energi, bygd og drevet i samsvar med krav om bærekraft, pålitelig strømforsyning og fiber til hele regionen er NTEs viktigste bidrag til samfunnsutvikling og bærekraft.

- NTE har de siste 15 årene vært en pådriver for å etablere et moderne, fiberbasert bredbåndsnett i Trøndelag. Både gjennom ordinære, kommersielle utbygginger og gjennom bygdefibersamarbeidet, får stadig flere trøndere tilbud om digitale løsninger som skaper bolyst og utvikling i hele regionen.
- Norsk energiforbruk er i dag sammensatt med 50 prosent fornybar og 50 prosent fossil energi. Det er ikke bærekraftig for framtida. NTE har derfor som mål både å utvide produksjonskapasiteten på fornybar energi, og å være en pådriver for en fossilfri region i Trøndelag. Smartere løsninger for

energistyring i bygg og digitalisering i energisystemene er viktige bidrag for å realisere en fossilfri hverdag.

- NTE har gjennom en årrekke hatt et tett og godt samarbeid med kultur og idrett i Trøndelag. Samarbeidet har vært og er viktig del av konsernets merkevarebygging og har bidratt til at NTE har en sterk merkevareposisjon. Gjennom økonomiske og andre former for bidrag har samarbeidet også gitt små og store klubber og lag muligheter til å utvikle egen aktivitet og samfunnet rundt.

I vår bærekraftsrapport redegjør vi nærmere for hva NTE legger i bærekraft, hvilke ambisjoner vi har på enkelte områder og hva vi har oppnådd i 2018.

Våre medarbeidere

- Vår viktigste ressurs

Fornybarbransjen er i stadig endring, det stiller betydelige krav til medarbeidernes kompetanse. Ansatte i NTE er og vil være den viktigste ressursen i drift og utvikling av virksomheten. Gjennom å ta en ledende rolle i omstillingen til det nye energisystemet, skal NTE forsterke posisjonen som attraktiv og foretrukket arbeidsplass for engasjerte medarbeidere. For å tiltrekke og beholde medarbeidere er det et mål for NTE å være en av Midt-Norges mest attraktive arbeidsplasser. Konsernet har videre som mål å oppnå en nasjonal profil for rekruttering.

Det er videre et mål å oppnå en bedre kjønns- og aldersbalanse blant ansatte og ledere. Det arbeides systematisk for å øke kvinneandelen i nøkkelroller.

For å sikre rekrutteringsgrunnlaget har NTE et aktivt samarbeid med utdanningsinstitusjoner på videregående, høyskole- og universitetsnivå. NTE er en av Midt-Norges største lærlingebedrifter og lærlingeordningen er en viktig rekrutteringskilde.

I NTE med datterselskaper var det 744 medarbeidere ved utgangen av 2018.

Våre resultater i 2018

- En nylig gjennomført måling i Midt-Norge viser at NTE vurderes som en attraktiv arbeidsplass. Rekrutteringsprosesser demonstrerer også dette, da det generelt er godt tilfang på ønsket kompetanse.
- I 2018 ble det ansatt 71 nye medarbeidere, inkludert 24 lærlinger og 3 trainee. NTE hadde i 2018 67 lærlinger.
- Det er 95 kvinnelige medarbeidere i konsernet, noe som utgjør en kvinneandel på 12,75 prosent. Av de nyansatte utgjorde kvinneandelen 18,3 prosent, mens det for øyeblikket er 8 kvinnelige lærlinger.
- Det ble ved årsskiftet gjennomført en egen personaltilfredshetsundersøkelse i hele konsernet (PTU). Undersøkelsen hadde svært stor oppslutning og viser at ansatte trives og er stolte av å jobbe i NTE. Alle enheter i konsernet utarbeider egne handlingsplaner med forbedringstiltak på grunnlag av resultatene i undersøkelsen.

Slavko Gajdasevic og Håkon Leirvik

Knut Ivar Pedersen

Frisk hjem fra jobb: Arbeidsmiljø og HMS

Alle som jobber i og for NTE skal komme friske og hele hjem fra jobb hver dag.

Dette er det overordnede målet for konsernets arbeid med helse, miljø og sikkerhet (HMS). For å oppfylle målet jobber vi med nærværsfaktorer, vurderer risiko og kartlegger farlige forhold i det arbeidet som skal gjennomføres. Vi skal også rapportere uønskede hendelser.

Nullvisjon for fraværsskader

Vårt mål om at alle som jobber for NTE skal komme friske og hele hjem fra jobb, innebærer at vi har en målsetning om 0 fraværsskader i løpet av et driftsår.

Hovedmål 1

NTE skal ikke ha skader som medfører fraværsk dager og skal redusere skader som medfører medisinsk behandling til mindre enn 4 innen 2018 og dermed redusere H2-verdi ned til under 3,3 og holde dette nivået fremover.

Hovedmål 2

NTE velger å bruke nærværspersent til å fremme helse på arbeidsplassen, som en mer positiv tilnærming til arbeidet med å forebygge sykdom blant de ansatte på en arbeidsplass fremfor sykefraværspersent. Målet er å nå et nærvær på over 96 % innen 2017 og å holde nærværet over 96 % fremover.

Våre resultater i 2018

- Antall skader som medførte fravær ble svakt redusert fra 9 i 2017 til 8 i 2018. Skadene medførte til sammen fravær i 28 dager.
- Det enkelte selskap har ansvar for HMS-arbeidet i egen virksomhet og har egne HMS-ressurser og hovedverneombud. Månedenes HMS-tema har gjennom hele året rettet ansattes oppmerksomhet mot ulike forhold som i det daglige kan utgjøre en risiko for ansattes helse og sikkerhet.
- Nærværet i hele konsernet økte fra 95,5 persent i 2017 til 96,5 persent i 2018, noe som kan karakteriseres som et godt resultat.

Georg Flatås

Utbygging av fornybar produksjon og distribusjon

NTE skal bidra til økt bærekraft ved å fortsette å utvikle lønnsomme energiprosjekter basert på fornybare energikilder.

Det innebærer å utvide produksjonen av vann- og vindkraft gjennom nye produksjonsanlegg, i egen regi eller sammen med andre. I tillegg er det mulig å øke produksjonen gjennom rehabilitering av eksisterende anlegg.

På sikt forventer vi at etterspørsel etter fornybar energi, både i Norge og i Europa, vil bidra til å løfte markedsprisen på ren elektrisitet. Høyere priser på kraft vil på sikt utløse nye utbyggingsprosjekter som kan erstatte bruk av ikke-fornybare energikilder.

Den felles norsk-svenske ordningen for grønne sertifikater fra 2012 er et signal fra myndighetene om at man ønsker mer fornybar energi inn i markedet.

Som netteier er NTE pålagt å sørge for nettilknytning for ny, fornybar energi, så lenge det kan gjennomføres driftssikkert og med kostnader som anses å være samfunnsmessig rasjonelle.

Våre resultater i 2018

- NTE produserte fornybar energi til 450 000 trøndere.
- Storåselva kraftverk i Snåsa kommune ble satt i drift i 2018. Anlegget får en årlig produksjon på 75 GWh.
- Byafossen kraftverk med en årsproduksjon på 34 GWh ble satt i drift vinteren 2018.
- NTE har vedtatt bygging av et nytt Nedre Fiskumfoss kraftverk. Det nye kraftverket vil gi en produksjonsøkning på 102 GWh per år. Som en konsekvens av investeringsbeslutningen vil linjen fra Fiskumfoss til Tunnsjødal oppgraderes fra 66 til 132 kV driftsspenning. Dette vil øke overføringskapasiteten og bidra til reduserte energitap i nettet.
- NTE har solgt sine vindkraftprosjekter, men har «hjemfall» på anleggene etter konsesjonenes utløp. NTE Energi AS vil forestå utbyggingen av Hundhammerfjellet. De nye vindturbinene vil gi en årlig produksjon på 203 GWh.
- NTE Nett bygget i 2018 nettanlegg frem til Fiskløysa kraftverk i Lierne kommune og til Sagelva kraftverk i Stjørdal kommune.

Hensyn til miljø og biologisk mangfold

NTE jobber for å redusere negativ påvirkning av natur og biologisk mangfold både i utbygging og drift.

Store deler av NTEs virksomhet foregår i områder med store naturverdier. Planter, dyreliv og fisk skal leve side om side med reguleringsanlegg og kraftlinjer. Fornybar energiproduksjon må ta hensyn til dette og i minst mulig grad påvirke mangfoldet.

Ingen av NTEs kraftstasjoner ligger i vernede vassdrag, men flere av produksjonsanleggene ligger i viktige nasjonale laksevassdrag, først og fremst Namsen og Stjørdalselva. Dette stiller særlige krav til aktsomhet i vår drift.

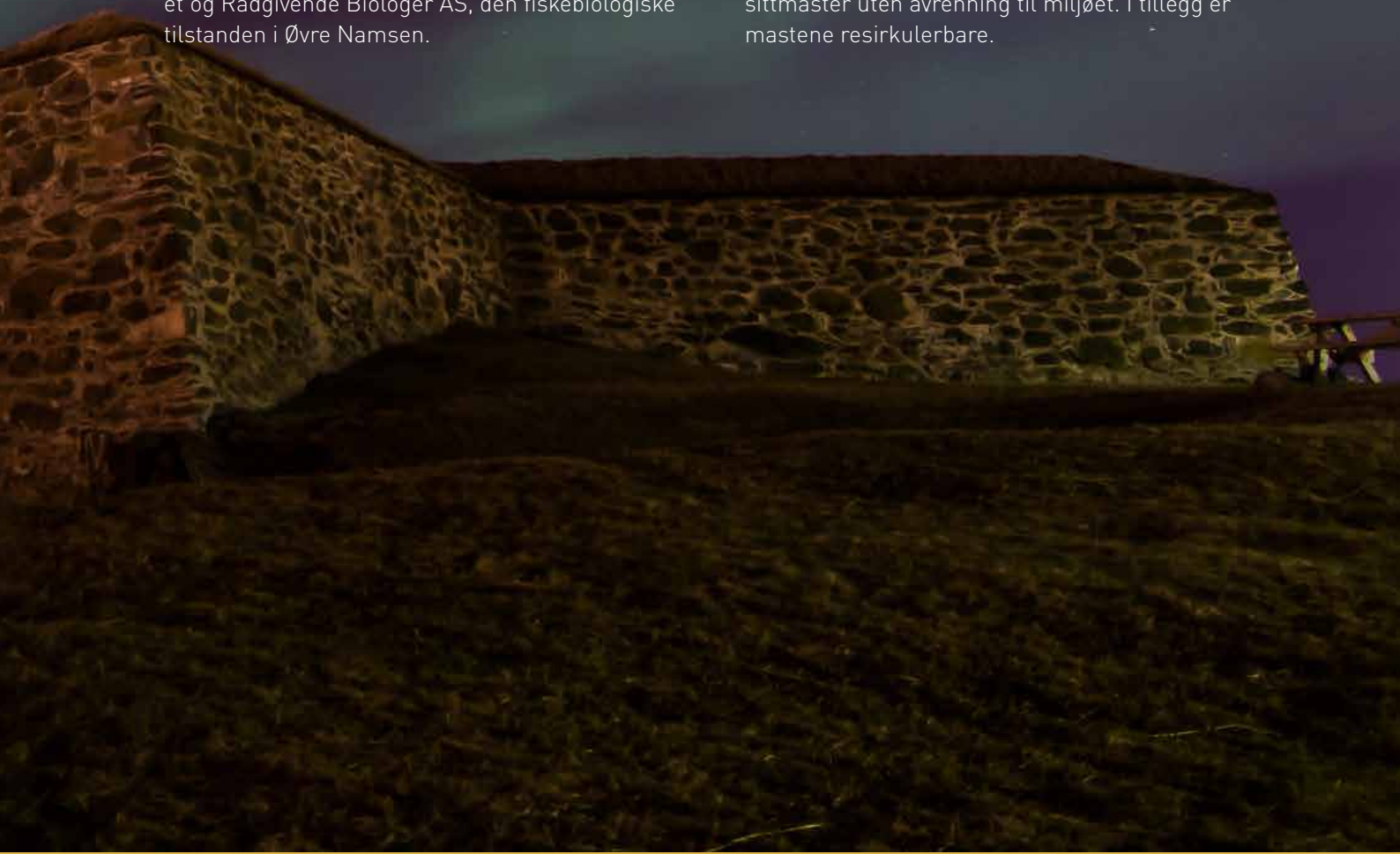
NTE skal redusere naturinngrepene og finne gode miljøløsninger for våre utbyggingsprosjekter. Dette kan bety at enkelte utbygginger reduseres eller endres for å tilfredsstille hensynet til enkelte plante-, dyre- eller fiskearter.

NTE skal gjennom ulike fiskeforbedringstiltak og samarbeid med elveeierlag og fiskeorganisasjoner sikre livskraftige bestander av laks og andre fiske-slag.

Våre resultater i 2018

- Storåselva kraftverk i Snåsa ble ferdigbygd og åpnet i 2018 og er det første norske anlegget som sertifiseres etter den internasjonale miljøstandarden CEEQUAL. Dette er en internasjonal klassifiseringsstandard basert på tredjepartssertifisering av et bredt spekter av tiltak. Anlegget ble sertifisert etter CEEQUAL-standarden vinteren 2018.
- Byafossen kraftverk i Steinkjer stod ferdig i 2018. Kraftverket erstatter et gammelt og utslitt anlegg og vil gi bedre og jevnere kjøring i et nasjonalt laksevasdraget. For å forbedre forholdene for laksen i elva er deler av elva også tilbakeført til slik den var i 1967.
- Nye Nedre Fiskumfoss kraftverk i Grong er besluttet bygd og skal gi økt energiproduksjon. Anlegget skal også legge til rette for økt opp- og nedvandring av laks i Fiskumfossen. Dette skal gi forbedret lakseproduksjonen oppstrøms fossen i fremtiden.
- På oppdrag fra NTE Energi kartlegger Norsk Institutt for naturforskning (NINA) sammen med NTNU Institutt for biologi, NTNU Vitenskapsmuseet og Rådgivende Biologer AS, den fiskebiologiske tilstanden i Øvre Namsen.
- For å sikre god tilvekst av fisk i elvene, satte NTE også i 2018 ut rundt 250 000 yngel og smolt i Bogna, Mossa og Stjørdalselva. NTE skal i 2019 fortsette et tett og godt samarbeid med interesseorganisasjoner som elveeierlag og fiskeforeninger for å ivareta gode rutiner og tiltak for livskraftige fiskestammer i våre regulerte vassdrag.
- NTE Nett har i 2018 redusert lengden av luftlinjer i nettet med 121 km, eller 1,5 prosent av den totale nettlengde i selskapet. Den totale lengden av nettet har i samme periode økt med 59 km. Dette fordi andelen av kabelanlegg øker. Andelen med kabelanlegg har økt med 1,1 prosent i samme periode.
- NTE Nett har i 2018 redusert antall kreosotstolper med 1860.
- NTE Nett benytter miljøvennlige løsninger i sine nye anlegg. Sutterø transformatorstasjon i Stjørdal bygges med brytere uten skadelige klimagasser som SF₆ og 66 kV-linjen mellom Bogna og Steinkjer, som er under bygging, bygges med komposittmaster uten avrenning til miljøet. I tillegg er mastene resirkulerbare.

Estetiske hensyn

NTE skal minimere naturinngrepene fra egen virksomhet ved å ta hensyn til landskap og byggeskikk ved nye bygg og ved valg av trasé for nye linjer.

Både reguleringsanlegg, kraftverk og kraftlinjer setter varige og synlige spor i naturen. Vi skal imidlertid søke å utforme våre anlegg slik at de i minst mulig grad framstår som inngrep i landskapet. Estetiske hensyn skal også i framtida være viktige ved utforming av NTEs regulerings- og produksjonsanlegg.

Miljø- og transportplan, samt detaljplan for miljø og landskap opprettes ved konsesjonsbelagte prosjekter. Disse planene skal alltid følges og avbøtende tiltak gjennomføres som avtalt.

Estetiske hensyn tillegges også vekt ved valg av linjetraseer og i avveiningen mellom bruk av luftlinjer eller jordkabel i nettet.

Våre resultater i 2018

- Det blir stort sett lagt jordkabel ved fornyelser, utvidelser og endringer av strømmettet. Andelen jordkabel utgjør nå rundt 44 % av den totale nettlengde i nettselskapets konsesjonsområde, og har i de seneste årene økt med rundt 1 % årlig.
- Nye Byafossen kraftverk ble ferdigstilt og åpnet 2018. Kraftstasjonen ligger like ved et bynært og populært boligfelt i Steinkjer, i prosjektet har vi derfor lagt stor vekt på å tilrettelegge anlegget for allmennheten. Utbyggingen tar hensyn til at stasjonen både skal bidra til å forskjønne Byafossen generelt og nærmiljøet spesielt. Arkitekten har i stor grad utformet bygningen slik at den passer inn i det landskapet den er en del av.
Stasjonen er bygd med utstrakt bruk av glass og er lyssatt med den klare blå fargen som kjenner seg på Steinkjer som by, så vel som NTE. Gjerdene som settes opp hvor dette er påkrevd, skal også løfte totalopplevelsen. Videre tilrettelegges området rundt kraftstasjonen for allmennheten generelt og fiskeinteressene spesielt, gjennom etablering av stier, grillplasser, informasjonstavler og fiskeplasser. Det er også inngått et samarbeid med Egge historielag om formidling av lokal industrihistorie.
- Den gamle kraftstasjonen Nustadfoss i Meråker er revet. Kraftstasjonen hadde en sentral beliggenhet i Meråker sentrum og etter flere år med forfall er kraftverket revet og området er forskjønnet og tilrettelagt for allmennheten.

Energieffektive løsninger - et bidrag til å løse klimautfordringen

Vi skal ta i bruk løsninger som effektiviserer vår egen produksjon og reduserer tap i nettet, blant annet gjennom spenningsoppgraderinger.

Fornybar energi fra vann- og vindkraft, som er produsert på en effektiv måte, er et viktig bidrag til å løse klimautfordringen. Dette har i 100 år vært kjernen i NTEs virksomhet.

NTE selger opprinnelsesgarantier i engrosmarkedet. I tillegg kan bedriftskunder kjøpe strømprodukter som garanterer at kraften er produsert fra fornybare energikilder. NTE skal utnytte naturressursene bærekraftig og ansvarlig gjennom utvikling og forvaltning av produksjonsanlegg for fornybar energi og infrastruktur for distribusjon av energi på en god og effektiv måte.

Våre resultater i 2018

- I 2018 produserte NTE 3 723 GWh elektrisitet, mens normalproduksjonen er på 3 960 GWh. Hele produksjonen kommer fra fornybare energikilder; vann og vind. Produksjonen av fornybar energi i 2018 er noe lavere enn i 2017 da vi produserte 16,9 % over normalen.
- NTE Marked har lansert solenergi som produkt og tjenester både i privatmarkedet, landbruks- og næringsmarkedet. Disse energiløsningene er meget godt mottatt.
- Fra våre egne produksjonsanlegg solgte vi i 2018 opprinnelsesgarantier for 2 819 GWh, som ga et positivt inntektsbidrag på ca. 10,0 millioner kroner.
- NTE Nett AS vurderer i alle sammenhenger hvordan nettinvesteringer påvirker tap i overføringsnettet. I 2018 videreførte nettvirksomheten arbeidet med en mulig overgang til 132 kV kraftlinjer fra Nedre Fiskumfoss til Tunnsjødal. Ombyggingen legger til rette for at ny, fornybar produksjon kan bygges ut i området. I tillegg reduseres tapene i nettet betydelig. Generelt er det antatt at spenningsoppgradering fra 66 kV til 132 kV reduserer nettapet med 75 prosent.

Etikk, anti-korrupsjonsarbeid og integritet

Alle som jobber for NTE skal i all sin virksomhet overholde samfunnets lover og regler og opptre på en etisk forsvarlig måte.

NTEs medarbeidere skal etterleve en høy etisk standard og selskapet skal ha tillit hos kunder, leverandører og i samfunnet for øvrig. Derfor er det viktig at alle ansatte opptre i samsvar med våre verdier nær, pålitelig og åpen og vår etiske plattform. NTE har etablert en etisk plattform og etisk veiledning, dokumentene er tilgjengelig for alle ansatte på konsernets intranett. Disse føringer skal bidra til å hindre brudd på konkurranselovgivning, økonomisk utroskap, korrupsjon, inhabilitet eller andre uetiske handlinger.

Etisk plattform beskriver hva som forventes av ansatte, ledere, styremedlemmer og innleide medarbeidere som opptre på vegne av NTE. Videre understreker dokumentet at ledere er ansvarlige for å gjøre sine medarbeidere kjent med innholdet i den etiske plattformen. Lederne skal gi råd, legge forholdene til rette for etterlevelse av plattformen og gå foran som gode forbilder.

Ansatte skal varsle om kritikkverdige forhold. Konsernet har en ordning for varsling av kritikkverdige forhold, som skal sikre at varsling ikke får negative konsekvenser for den som varsler om forholdet.

NTE arbeider for å øke den etiske bevisstheten hos alle ansatte, ved å integrere den etiske plattformen i konsernets- og datterselskapenes strategi- og kvalitetsarbeid.

Våre resultater i 2018

- Det er ikke kommet inn varsler om kritikkverdige forhold i konsernets virksomhet eller brudd på bestemmelsene i etisk plattform.
- Det ble gjennomført e-læringskurs for ansatte i NTE-konsernet.

Sikkerhet for allmennheten rundt våre anlegg

NTE legger vekt på at alle våre anlegg skal være tilfredsstillende sikret i henhold til gjeldende krav, slik at de ikke utgjør noen fare for mennesker og materielle verdier.

NTE har produksjons-, regulerings- og distribusjonsanlegg over hele Nord-Trøndelag. Noen av disse ligger nær bebyggelse, mens andre ligger i populære friluftsområder.

Våre anlegg kan medføre risiko for tredjeperson, blant annet ved arbeid nær kraftlinjer, ved ferdsel på regulerte, islagte vann, rundt inntak og luker, ved ising på kraftlinjer eller i ytterste konsekvens ved dambrudd. Risikoen for uønskede hendelser skal minimeres gjennom å overholde lovkrav og opprettholde god beredskap, sammen med tydelig merking og kommunikasjon med relevante målgrupper.

Våre resultater i 2018

- NTE fullførte i 2018 byggingen av ny dam ved Namsvatnet i Røyrvik. Under anleggsperioden var det lagt ut lenser foran overføringstunnelen på Namsvatnet og foran inntaket og tappetunnelen for Tunnsjøfoss kraftverk.
- NTE ferdigstilte og satte i drift Storåselva kraftverk og Byafossen kraftverk. Sikkerhet for allmennheten i byggeperioden ble ivaretatt gjennom fysisk inngjerding og adgangskontroll, og kontroll av sikkerheten gjennom regelmessige vernerunder. Risiko for 3. person i eller nær anleggene ble vurdert, ut fra dette ble det satt opp varselskilt og fysisk sikring.
- NTE gjennomførte også i 2018 regelmessige tilsyn med selskapets anlegg hvor sikkerhet for allmennheten kontrolleres.
- NTE Energi bidrar i samarbeid med andre aktører til å legge til rette for trygg ferdsel langs regulerte vann. NTE Energi foretar ismålinger to ganger hver vinter på Fjergen, Funnsjøen, Namsvatnet og Limingen. Resultatet av målingene legges ut på www.iskart.no.
- NTE Nett registrerer årlig uønskede hendelser som følge av anleggsarbeid, trefelling og lignende i nærheten av våre høy- og lavspenningsanlegg. Nettselskapet følger opp slike hendelser, blant annet gjennom kontakt med den som har forårsaket skaden og rapport til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. NTE Nett gjennomfører systematiske kontroller i nettet for å ivareta drift og personsikkerhet for eget personell og for tredjeperson.
- NTE Nett gjennomfører opplæring av firma som er prekvalifisert til å arbeide i eller i nærheten av nettanlegg. I dag er 27 graveentreprenører, 8 skogryddefirma og 21 installatørfirma prekvalifisert av nettselskapet.
- NTE Nett bruker faktablad med informasjon om fare forbundet med aktiviteter nær høyspenningslinjer og kabler.
- NTE Nett stiller personell til disposisjon for å ivareta sikkerheten ved arbeid nær våre elektriske anlegg, uten kostnad for den som melder behov.

Forsyningssikkerhet og produktansvar

NTE skal levere fornybar energi, nettkapasitet, fiber-bredbånd og relaterte tjenester som tilfredsstiller kundenes krav til forsyningssikkerhet, kvalitet og trygg bruk.

Dette stiller krav til stabil leveranse og god beredskap for å håndtere tekniske utfordringer og dessuten de naturkrefter våre anlegg stadig utsettes for i form av nedbør, vind og lyn.

Både strøm og bredbåndstjenester er grunnleggende for husholdninger, bedrifter og institusjoner i samfunnet. God leveranse og beredskap for å rette eventuelle feil, er derfor avgjørende for de kunder som kjøper tjenester fra NTE. Avbrudd kan derfor skape utfordringer, ha økonomiske konsekvenser og er en mulig omdømmerisiko for NTE. Samtidig vet vi at bruk av elektrisitet i boliger og næringslokaler utgjør en av de viktigste risikoene for brann i Norge. NTE måler årlig kundenes tilfredshet med NTE og våre leveranser. Målingene gir grunnlag for å sette i verk tiltak for å forbedre kvalitet og servicenivå.

Våre resultater i 2018

- NTE registrerte i 2018 totalt 460 driftsforstyrrelser i høyspentnettet og 267 driftsforstyrrelser i lavspenettet. Dette førte til at vel 146 000 kWh ikke ble levert til kundene.
- NTEs kvalitetsjusterte inntektsrammer for ikke levert energi, såkalt KILE-kostnad (avbruddskostnader), ble i 2018 på 16,5 millioner kroner. Tilsvarende tall for 2016 var på 14,0 millioner kroner. KILE kostnadene kan variere mye fra et år til et annet, som oftest på grunn av værforhold.
- Tilgjengeligheten til de større kraftverkene NTE eier var i fjor 93,7 prosent. Et vannkraftverk er tilgjengelig dersom produksjonen fra kraftverket kan anmeldes i markedet.
- Det lokale eltilsyn, DLE, fører kontroll med elektriske anlegg. I 2018 ble det gjennomført 5035 tilsyn av anlegg og virksomheter. DLE gir tilbud om undervisning i el-sikkerhet til 6. og 9. trinn ved alle skoler i fylket. I 2018 fikk 80 skoleklasser slik undervisning. I tillegg deltok DLE på brannetterforskning 25 ganger.
- NTE gjennomfører årlig både omdømmemålinger og kundetilfredshetsmålinger. Målingene viser at det generelle omdømmet og kundenes oppfatning av våre produkter og tjenester er stabilt godt. Omdømmemålingene viser også at trønderne oppfatter NTE både som den ledende leverandøren av fornybar energi og miljøvennlige løsninger og fiberbasert bredbånd.
- NTE forsterker og fornyer strømmettet for å øke forsyningssikkerheten. Oppetiden i strømmettet var i 2018 på 99,99 prosent, noe som er i samsvar med målsettingen.
- NTE sitt fibernett er svært stabilt med en oppetid i 2018 på 99,99 prosent, dette er i samsvar med vårt mål for oppetid for fibernettet.
- NTE Nett reinvesterte også i 2018 på nivå med tidligere år ved å skifte ut gamle nettanlegg som har utlevd sin levetid, med nye moderne og driftssikre anlegg. Dette bidrar til økt forsyningssikkerhet og færre og mindre feil og avbrudd i nettet.

Samfunnsregnskap for NTEs virksomhet i 2018

Det regionale samfunnsregnskapet viser verdiskaping og andre virkninger i Trøndelag og Bindal kommune. Fra NTEs aktivitet i 2018 framkommer det en intern verdiskaping i konsernet på 1941 mill. kr, tilførsel av inntekter på 1362 mill. kr i regionen og et grunnlag for 1900 arbeidsplasser i regionen. Samfunnsregnskapet er utarbeidet av Trøndelag Forskning og Utvikling AS.

Innledning

NTE er en dominerende aktør i kraftbransjen i Midt-Norge, og gir betydelige samfunnsvirkninger i regionen gjennom at NTE:

- Er et stort selskap med betydelig behov for innkjøp av varer og tjenester
- Er en betydelig arbeidsgiver
- Gir de regionale eierne avkastning på investert kapital
- Har hovedkontor i regionen
- Bygger samfunnskritisk infrastruktur (bl.a. bredbånd)
- Bidrar til dynamikk i lokale arbeidsmarkeder

I samfunnsregnskapet vi har utarbeidet, har vi først og fremst fokusert på regional inntekts- og sysselsettingsvirkninger av ordinær drift og investering i NTE. Vi har ikke anslått tall for såkalte etableringsvirkninger av virksomheten til NTE utover regnskapsvirkninger gjennom direkte og indirekte kjøp av varer og tjenester fra NTE eller ansatte i NTE.

Etableringsvirkninger handler om hvorvidt andre bedrifter evner å vokse langt utover kjøp/salg-relasjonene til NTE. Disse virkningene kan være av betydelig omfang av flere grunner. NTE bidrar bl.a. til å skape et hjemmemarked for bedrifter som innhenter inntekter til regionen. Inntektene kommer både direkte fra kunder utenfor regionen og indirekte gjennom at kunder i regionen ellers ville kjøpt varer og tjenester fra leverandører utenfor regionen. NTE bidrar til dynamikk i arbeidslivet ved å ha mange arbeidsplasser med behov for spesialkompetanse og høyere utdanning. Årsaken til denne avgrensingen er at det ikke er gjort tilstrekkelig forskning til å tallfeste effekter som etableringsvirkninger i regionen.

Årets samfunnsregnskap for NTE er basert på gjennomgang av tilgjengelig konsernregnskap for 2018

og en tilsvarende gjennomgang av endelig konsernregnskap for 2017. Nytt av året er at nettvirksomheten er skilt ut fra konsernregnskapet pga. forestående salg/sammenslåing med Trønderenergis nettvirksomhet, selv om nettvirksomheten var 100 % eid av NTE i 2018. Årets samfunnsregnskap er derfor ikke direkte sammenlignbart med tidligere utgaver.

Vi har innhentet informasjon om lønn, skatt og bostedsadresse til ansatte i NTE-konsernet, samt NTEs innkjøp av varer og tjenester i regionen. Ut fra dette er det brukt eksisterende kunnskap og regionaløkonomiske modeller for å beregne anslag på samfunnsvirkninger av NTEs virksomhet i regionen, dvs. Trøndelag og grensekommunen Bindal.

NTE var eid av Nord-Trøndelag fylkeskommune fram til fylkessammenslåingen i Trøndelag fra 1.1.2018. Etter dette har kommunene i gamle Nord-Trøndelag eid NTE. Utbytte til kommunene for driftsåret 2018 kommer til utbetaling i 2019.

Verdiskaping og fordeling

Regnskapsmessig overskudd og avkastning på investert kapital er sentralt for vurdering av den forretningsmessige driften i et selskap. Her fokuserer vi på verdiskaping i samfunnet og da må vi ha med inntekter for det offentlige og avkastningen på bruk av arbeidskraft i tillegg. Brutto verdiskaping i en bedrift kan defineres som samlede inntekter minus innkjøp av varer og tjenester slik dette defineres i driftsregnskapet. Når vi også trekker fra kapitalslit og justerer for kapitalinntekter får vi intern, netto verdiskaping i tabell 1.

Tabell 1 viser en verdiskaping på 1796 mill. kroner i NTE i 2018. Dette er betydelig høyere enn i 2017. Som vi ser av tabellen skyldes dette i hovedsak høyere overskudd i NTE og høyere skatt/avgift til staten. Skatt og avgift til staten var 253 mill. kr i 2017, men er nå beregnet til 364 mill. kr i 2018.

Lønn og sosiale kostnader til ansatte gjelder bl.a. brutto lønn, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader og andre sosial ytelser. Dette var rimelig stabilt i 2017 og 2018.

Tabell 1: Intern, netto verdiskaping og fordeling i konsernet NTE i 2017 og 2018, eksklusive nettvirksomheten utover årsresultatet (Kilde: NTE og egne beregninger).

	2017		2018	
	mill. kr	andel	mill. kr	andel
Lønn/sosiale kostnader til ansatte	363	27 %	382	21 %
Rente og utbytte til eier	169	13 %	165	9 %
Renter andre långivere	83	6 %	93	5 %
Skatt/avgift kommuner/fylkeskom.	132	10 %	115	6 %
Skatt/avgift til staten	253	19 %	364	20 %
Resultat virksomhet for salg, netto etter skatt	149	11 %	144	8 %
Økt egenkapital i NTE (overskudd)	199	15 %	534	30 %
Intern netto verdiskaping	1 349	100 %	1796	100 %

Rente, nedbetaling lån og utbytte til eiere er summert til 165 mill. kr i 2018, ned fra 169 mill. kr i 2017.. I tallene er her inkludert 107,3 mill. kr i avsatt utbytte for driftsåret 2018.

Skatt/avgift kommuner/fylkeskommuner består av eiendomsskatt, konsesjonsavgift, naturressurs-skatt, garantiprovisjon på lån og fordelsutbetaling konsesjonskraft. Det samlede omfanget gikk ned fra 132 mill. kr i 2017 til 115 mill. kr pga. lavere fordelsutbetaling konsesjonskraft og eiendoms-skatt.

Resultat virksomhet for salg, netto etter skatt, er årsresultatet i nettvirksomheten. I nettvirksomheten var det i tillegg til tallene (årsresultatet) inkludert i tabell 1, en verdiskaping på 92 mill. kr i lønn til ansatte, 23 mill. kr i renter til långivere og 30 mill. kr i skatt på ordinært resultat i 2018. Dette utgjør til sammen nesten 150 mill. kr som kan legges til som verdiskaping i konsernet NTE i 2018 når vi tar med nettvirksomheten. Med nettvirksomheten, blir NTEs verdiskaping i 2018, 1 941 mill. kr.

Overskudd eller endring i egenkapital NTE er definert som årsresultat etter skatt minus avsatt til utbytte til eier. Her ser vi at egenkapitalen i NTE ser ut til å øke med 534 mill. kr etter regnskaps-året 2018.

Regionale inntektsvirkninger

Tabell 2 viser NTE-konsernets reelle inntektsvirkninger utenfor eget selskap og hvordan de fordeler seg med utbetalinger i regionen i 2017 og 2018. Inntektsvirkningene bygger på den interne verdiskapingen fra forrige tabell, men det er kontrollert for når pengestrømmene faktisk skjer og i hvilken grad deler av disse strømmene går ut av regionen. Av regnskapsposter som ikke er med i det vi kaller reelle inntektsvirkninger, kan nevnes årlige erstatninger.

Tabellen viser at berørte aktører i regionen fikk en svak oppgang i inntekter som følge av NTEs virksomhet i 2018, sammenlignet med 2017. Dette skyldes i hovedsak oppgang i direkte og indirekte innkjøp hos næringslivet i Trøndelag. Omfanget kan her svinge fra år til år avhengig av investeringsnivå og hvilke varer og tjenester det er behov for. Inntektsvirkninger hos NTEs underleverandører i regionen på 691 mill. kr i 2018 kan tolkes som anslått omsetning (ekskl. mva) som slår ut i verdiskaping og sysselsetting i øvrige bedrifter i regionen. Beregningene bygger på fordeling av underleveranser på foretakenes postadresse pluss forsiktige anslag på verdien av underleveranser der regionale bedrifter har levert på kontrakter med foretak utenfor regionen.

Tabell 2: Inntektsvirkninger i regionen i 2017 og 2018 fra NTEs virksomhet, inkludert lønn og regionale underleveranser til nettvirksomheten (Kilde: NTE og egne beregninger).

	2017		2018	
	mill. kr	andel	mill. kr	andel
Lønn før skatt før skatt, ansatte bosatt i regionen	449	33,7 %	473	34,7 %
Skatt, avgift, garantiprovisjon kommuner/fylke	97	7,3%	80	5,9 %
Avkastning, rente og avdrag til eier	132	9,9 %	112	8,22 %
Omsetning hos underleverandører	650	48,7 %	691	50,7 %
Lag, foreninger og kultur	6	0,5 %	6	0,4 %
Sum inntektsvirkninger i regionen	1334	100 %	1362	100 %

Brutto lønn (før skatt) for konsernansatte som bor i regionen, var 314 mill. kr i 2018 eksklusive nettvirksomheten. I tillegg ble det utbetalt om lag 154 mill. kr i brutto lønn til ansatte i NTEs nettvirksomhet. Slik det framgår av konsernregnskapet med noter var netto lønnskostnader i nettvirksomheten betydelig lavere enn 154 mill. kr i driftsregnskapet for 2018. Denne differansen skyldes at en stor andel av lønnskostnadene i nettvirksomheten aktiveres som investeringer.

Samlet skatt og avgift som ble betalt direkte til kommuner og fylkeskommune i Trøndelag og Bindal ga en reell inntektsvirkning på 80 mill. kr i 2017. Det samlede beløpet for skatt og avgift til kommunal sektor er lavere enn i tabell 1 fordi inntektssystemet i kommunesektoren fører til at kun om lag 15 % av naturressursskatten på 40 mill. kr har reell inntektsvirkning i regionen.

Avkastning og andre utbetalinger til tidligere eier (fylkeskommunen) var på 112 mill. kr i 2018. Dette er lavere enn året før, til tross for at 100 mill. kr av dette var nedbetaling av lån. I tillegg fikk fylkeskommunen 0,9 mill. kr i utbetaling for konsesjonskraft, ført under skatt og avgift til kommuner og fylke. Totalt fikk derfor fylkeskommunen utbetalt omlag 113 mill. kr i 2018.

Tabell 3: Ansatte i NTE, brutto lønn og inntekter for kommuner fra NTEs virksomhet i 2018 (Kilde: NTE, SSB og egne beregninger).

Kommune	Antall ansatte etter bosted	Andel av alle arbeidsplasser	Brutto lønn ansatte NTE i mill kr	Skatteinntekt kommunen i mill kr	Direkte inntekter kommunen i mill kr	Inntektsvirkninger i kr per innbygger
Røyrvik	4	1,9 %	2,6	4,5	8,0	22 507
Namsskogan	3	0,7 %	1,8	10,9	15,6	19 030
Meråker	15	1,6 %	7,7	9,7	13,5	7 475
Grong	21	1,9 %	13,0	10,4	7,1	6 624
Verran	23	2,3 %	14,5	7,8	5,6	6 218
Steinkjer	243	2,3 %	167,7	50,8	7,2	5 756
Lierne	5	0,8 %	3,1	3,1	4,3	4 642

Kommunene i regionen fikk på sin side reelle inntektsvirkninger direkte fra NTE på 79 mill. kr (80-0,9 mill. kr), eksklusive kommunene sin andel av personskatt.

NTE ga 6 mill. kr i støtte til lag, foreninger og ulike idretts- og kulturtiltak i 2018. Dette nivået har vært stabilt de siste årene.

NTEs virkninger i enkeltkommuner i regionen

NTE gir virkninger for enkeltkommuner i regionen på mange ulike vis. I tabellen nedenfor ser vi på: Antall ansatte i NTE etter bosted og andel disse utgjør av alle arbeidsplasser i kommunene.

- Brutto lønn i mill. kr for NTE-ansatte som bor i kommunen, inkl. ansatte i nettvirksomheten.
- Skatteinntekt for kommunen i form av naturressursskatt og skatt på lønnsinntekt i mill. kr.
- Direkte inntekter i form eiendomsskatt, konsesjonskraft og konsesjonsavgift for det offentlige i kommunene pluss anslag på andelen kommunene reelt beholder av skatteinntektene.
- Summen av direkte inntekter pluss brutto lønn minus skatt i kroner per innbygger.

Kommune	Antall ansatte etter bosted	Andel av alle arbeidsplasser	Brutto lønn ansatte NTE i mill kr	Skatteinntekt kommunen i mill kr	Direkte inntekter kommunen i mill kr	Inntektsvirkninger i kr per innbygger
Bindal	1	0,2 %	0,5	3,7	6,0	4 290
Fosnes	4	1,6 %	2,1	0,6	0,4	2 944
Snåsa	10	1,1 %	5,1	2,1	2,9	3 071
Nærøy	21	1,0 %	11,5	3,3	3,9	2 379
Inderøy	29	1,3 %	17,1	5,8	1,7	2 040
Namsos	63	0,9 %	33,1	9,7	2,3	2 010
Namdalseid	5	0,8 %	3,5	1,0	0,8	2 007
Levanger	85	0,9 %	48,9	14,0	2,0	1 894
Overhalla	13	0,9 %	6,8	2,0	0,8	1 518
Verdal	53	0,8 %	31,0	8,8	-0,3	1 475
Leka	1	0,4 %	1,0	0,3	0,1	1 466
Høylandet	3	0,6 %	1,8	0,5	0,6	1 443
Leksvik	9	0,6 %	6,2	1,9	0,6	1 411
Frosta	9	1,0 %	4,9	1,4	0,1	1 358
Vikna	9	0,4 %	4,8	1,3	0,7	965
Stjørdal	43	0,4 %	24,2	6,5	0,6	797
Flatanger	1	0,2 %	22,3	0,7	0,2	646
Selbu	2	0,1 %	1,8	0,5	0,1	327
Malvik	3	0,1 %	2,6	0,7	0,1	144
Trondheim	49	0,0 %	36,1	11,2	1,0	140
Andre kom.	10	0,1 %	3,8	1,0	0,1	4
Region	736	-	457,4	173,6	86,9	-

*Andre kommuner: Skaun, Oppdal, Midtre Gauldal, Orkdal, Frøya, Rissa, Roan, Hemne og Klæbu.

Siden tabellen er sortert på inntektsvirkninger per innbygger, kommer kraftkommunene Røyrvik og Namsskogan i en klasse for seg med rundt 20 000 kr per innbygger. Meråker, Grong og Verran følger videre med over 6000 kr per innbygger, foran Steinkjer, Lierne, Bindal og Snåsa. Steinkjer klemmer seg her inn fordi det er flest NTE-ansatte med bosted i denne kommunen.

Vi ser også at de NTE-ansatte utgjør en betydelig andel av arbeidsplassene i flere kommuner. Om vi i tillegg regner to sysselsatte i virkning per million kommunene mottar direkte fra NTE, får vi at NTE gir grunnlag for 8-10 % av alle arbeidsplasser i Røyrvik og Namsskogan, 4 % i Meråker samt 3 % i Verran og Grong. For kommunen med flest arbeidsplasser, Steinkjer, gir en slik beregning fortsatt under 2,4 %, dvs. en marginal endring i forhold til andelen de NTE-ansatte utgjør av arbeidsplassene i kommunen.

En slik forenklet sysselsettingsmultiplikator kan brukes som en grov indikator på betydningen av inntekter til kommunene i regionen. I tillegg kommer øvrige underleveranse- og konsumvirkninger gjennom indirekte leveransevirkninger, etterspørsel fra ansatte og inntektsvirkninger for kommunene av økt bosetting. Slike virkninger vises kun på regionalt nivå fordi usikkerheten blir for stor om man fordeler de regionale virkninger ned på kommuner.

Sysselsettingseffekter i regionen

De reelle inntektsvirkningene i regionen fra tabell 2 gir grunnlag for å beregne samlede sysselsettingsvirkninger i regionen ved bruk av en ringvirkningsmodell. Resultatene fra modellberegningene vises i tabell 5.

Ringvirkningsmodellen fanger opp underleveranseeffekter i næringslivet, etterspørselseffekter fra ansatte, bedrifter og eieres kjøp av varer og tjenester samt tilpasningseffekter i offentlig tjenestetilbud og normal bruk av ekstra inntekter i enkeltkommuner og fylkeskommunen i regionen. Sysselsettingsanslagene som modellen gir, kan tolkes som antall arbeidsplasser som NTE-konsernet gir inntektsmessig grunnlag for i regionen.

I tabellen ser vi at NTEs direkte, gjennomsnittlige sysselsetting i regionen gikk ned fra 1919 sysselsatte i 2017 til 1853 sysselsatte i 2018. Dette skyldes i hovedsak reduserte inntektsvirkninger for kommuner og fylkeskommune.

Vi ser også at NTE skapte grunnlag for 0,5 regionale sysselsatte for hver million konsernet hadde i omsetning i 2018. Dette forholdstallet har gått ned siden 2017 siden omsetningen har gått kraftig opp og samlede sysselsettingsvirkninger har vært relativt stabil.

Tabell 5: Sysselsettingseffekter i regionen som følge av NTEs virksomhet i 2017 og 2018, inkl. nettvirksomheten (Kilde: NTE og egne beregninger).

	2017	2018
Sysselsatte i NTE konsernet (gjennomsnitt)	736	747
Sysselsatte i regionale ringvirkninger	1183	1106
Sum sysselsettingseffekter i regionen	1919	1853
Sum sysselsetting delt på omsetning i mill. kr i konsernet	0,6	0,5

Andreas Rygg Kvåle

I tillegg til de tallfestede anslag i tabellene over genererer NTE aktivitet gjennom tilknyttede selskaper, hovedkontoraktiviteter, satsing på bredbånd og støtte til næringsmessige og kulturelle aktiviteter i regionen. Dette bidrar til bedre rekrutterings- og utviklingsmuligheter for annen virksomhet i regionen. Denne type virkninger er det ikke faglig grunnlag for å tallfeste. I en gjennomgang av NTE og 13 små- og mellomstore nettselskaper i Norge, viser TFoU-rapport 2012:8 at NTE kan ha bidratt til å utløse minimum 40 arbeidsplasser i regionen gjennom innskudd av aksjekapital og andre bidrag i selskap som ikke hører til konsernet. Når vi har med dette kommer vi derfor opp i om lag 1900 arbeidsplasser i regionen med grunnlag fra NTEs virksomhet i 2018. I dette tallet er det ikke tatt med hva som utløses av bredbåndsutbygging, hvor NTE har bidratt til utbygging en rekke steder i Trøndelag.

NTE bidro også med inntekter for staten, aktivitet i tilknyttede selskaper og hos underleverandører

utenfor regionen gjennom kjøp av varer og tjenester for flere hundre mill. kr. Slike samfunnsvirkninger utenfor regionen er ikke analysert nærmere.

Oppsummering

Det regionale samfunnsregnskapet viser verdiskaping og andre virkninger i Trøndelag og Bindal kommune. Fra NTEs aktivitet i 2018 framkommer det en verdiskaping i NTE-konsernet på 1941 mill. kr og inntektsvirkninger i regionen på 1362 mill. kr. I disse tallene har vi tatt med nettvirksomheten. Fylkeskommunen fikk tilført 113 mill. kr i inntekter mens primærkommunene i regionen fikk tilført 79 mill. kr i inntekter til kommunal drift og investeringer i 2018. Sammen med sterke underleveranseeffekter for næringslivet i regionen og betydelig etterspørsel fra ansatte, gir inntektsvirkningene fra NTEs virksomhet grunnlag for om lag 1900 arbeidsplasser i regionen inkludert arbeidsplassene i NTE (med nettvirksomheten) i 2018.

Steinkjer, 24. april 2019

Roald Sand

Forskningsleder/seniorforsker, Trøndelag Forskning og Utvikling AS.

Vedlegg: Eiendomsskatt 2018

Kommune	Eiendomsskatt
Namsskogan	11 542 813
Meråker	9 864 453
Bindal	5 420 572
Nærøy	3 702 397
Steinkjer	3 602 434
Lierne	2 487 721
Snåsa	2 459 891
Røyrvik	2 075 701
Grong	1 697 202
Namsos	1 527 256
Levanger	1 135 320
Namdalseid	708 409
Vikna	625 625
Inderøy	594 621
Høylandet	537 770
Fosnes	315 380
Trondheim	304 376
Verran	287 295
Bygget	241 224
Flatanger	215 002
Leka	91 096
Malvik	71 681
Klæbu	53 716
Selbu	23 450
Bjugn	6 860

100 ÅR